

ТЕХНОЛОГІЯ РЕЙТИНГУВАННЯ І ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

В статті розглянуто освітню технологію «Рейтингування» та значення змагального середовища для ефективності позанавчальної виховної роботи, формування комунікативної компетентності студентів. Окреслена соціально-педагогічна проблема проаналізована крізь призму глобального тренду розвитку рейтингового змагання серед університетів.

Ключові слова: рейтингвання, виховна робота, комунікативна компетентність, творча комунікативність, інтерактивні технології, інновації в освіті.

Виховний компонент у структурі функціонування університету останнім часом перебуває у затінку навчальної, освітньої і наукової функцій, хоча має безпосередній вплив на формування комунікативної компетентності студентів як базового компонента професіоналізму. Разом з тим виховання особистості молодої людини, формування її здатності до успішної соціалізації внаслідок виявлення себе як компетентного професіонала після закінчення університету, якісне виховання особистості в цілому декларується як чинне найважливіше завдання у відповідності до місії сучасного вищого навчального закладу.

Постановка проблеми. Професійна компетентність як особистісна ознака людини базується на комунікативній компетентності, без якої неможливе виконання таких фахових компетенцій, які пов'язані зі спілкуванням, тобто генеруються в системі взаємодії «людина–людина». Новітні підходи до виконання місії вищої освіти в контексті формування свідомості громадян, створення умов для особистісної самореалізації передбачають виділення такого компонента комунікативної компетентності, як творча комунікативність. Мотивацією до виявлення творчої комунікативності слугує змагальна платформа суб'єктів вищої освіти, практичною моделлю реалізації якої є рейтингвання – технологія створення ієрархії суб'єктів–учасників змагального процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність технології рейтингових змагань (рейтингування) вищих навчальних закладів пов'язана з тим, що рейтинги ВНЗ стали частиною системи національної звітності й оцінки якості вищої освіти, індикаторами успішності на ринку освітніх послуг. Як компонент соціально-педагогічного впливу на якість освіти «найбільш поширеним в ігрових технологіях є метод змагання. Його суть полягає в боротьбі за перевагу в спортивних змаганнях, лотереях, на конкурсах, які надають можливість для використання свого шансу. Головним ігровим вирашем тут є відчуття перемоги і самоствердження. Змагання поширюється на всі сфери творчої діяльності, крім моральної» [7, с. 54]. Рейтингові змагання мають ознаки ігрової технології, бо в них існують певні правила, норми, критерії оцінювання та індикатори успішності, наближені до універсалізації в процесі глобально інтегрованої змагальності у сфері вищої освіти. Зважаючи на це ще у 2004 р. Європейський центр ЮНЕСКО з вищої освіти (ЮНЕСКО – СЕПЕС) в Бухаресті та Інститут стратегії вищої освіти у Вашингтоні створили Міжнародну експертну групу з визначення рейтингів (IREG). Експертна група у 2006 р. розробила «Берлінські принципи визначення рейтингів вищих навчальних закладів». За більш ніж двадцятирічний період ранжування університетів світу накопичено багатий досвід, сформувалися принципи та методи рейтингвання [3; 4; 5]. Участь у рейтинговому змаганні для університетів стає обов'язковою ознакою зовнішньої ідентифікації, яка має базуватись на внутрішньому вивіреному досвідом рейтинговій змагальності у всіх сферах життєдіяльності ВНЗ. Дослідження у сфері рейтингів університетів як освітнього феномену здійснюють науковці національного рівня: Ю. Воробйов, О. Горпинич, С. Курбатов та інші.

Мета статті полягає в тому, щоб висвітлити взаємозв'язок глобальної тенденції щодо рейтингвання університетів та здійснити спробу прикладного аналізу рейтингу позанавчальної активності в педагогічному університеті, визначити природу причиново-наслідкових зв'язків задля актуалізації виховної роботи як ефективної сфери формування комунікативної компетентності студентства та розвитку індивідуальної творчої

комунікативності в результаті.

Завдання статті: за допомогою освітнього тренду «рейтингування» актуалізувати виховний потенціал педагогічного університету як середовища виявлення змагальної ініціативи в цілому та окреслити можливості його складових елементів на рівні конкуренції у сфері персоніфікованої репрезентації студентського загалу.

Виклад основного матеріалу. Рейтингування як процес оцінювання успішності діяльності університету може бути застосованим для дослідження якості виховної роботи, а саме – практичної сфери поєднання дозвіллевого і виховного компонентів та діяльності, спрямованої на популяризацію університету (зв'язки з громадськістю).

Сучасний розвиток вищої освіти наповнений непоодинокими спробами створення рейтингів університетів як основних гравців в царині формування молодого покоління. «Бажання виміряти, знайти певний цифровий еквівалент реальності становить характерну рису європейської цивілізації. Тому саме математика і математичні методи створюють підґрунтя точних наук. Тож не дивно, що у ХХ столітті постало питання, як виміряти ефективність університетської діяльності та побудувати відповідні ієрархічні моделі в національному, а пізніше і в глобальному контексті», – зазначає український дослідник вищої освіти С. Курбатов, здійснюючи спробу узагальненого погляду на проблему [2, с. 118]. Рейтинг сам по собі є спробою виміряти певний змагальний процес (визначити результативність конкуренції у встановленому форматі), в якому існують визначені правила і порядок, а отже, рейтингова дисципліна, без якої спроба встановлення певної ієрархії, навіть елітності, буде не тільки викривленою, а й нікчемною.

В своїй монографії «Феномен університету в контексті часових та просторових викликів» С. Курбатов досліджує саму природу рейтингу, розглядаючи вплив рейтингування на розвиток і активність соціального феномену «університет». «Саме таким, досить простим та порівняно «прозорим» вимірюванням будь-якої активності є рейтинг. За визначенням глобального мережевого проекту Вікіпедія, рейтинг – «це числовий або порядковий показник успішності або популярності, який відображає важливість або вплив певного об'єкта або явища. Або ж це – показник оцінки діяльності, популярності, авторитету якоїсь особи, організації, групи, програм у певний час, що визначається соціологічним опитуванням, голосуванням та іншим і визначається місцем, яке вони посідають серед собі подібних». Тобто в основі рейтингу як технічного та технологічного процесу лежить принцип порівняння» [2, с. 118].

Ми припускаємо, що саме змагальний механізм є способом (причиною і наслідком) поліпшення якості освіти в університетах, і саме тому така форма змагання, як участь у рейтингах є особливо актуальною, бо розглядається фахівцями як ефективна технологія соціально-педагогічного і моніторингово-аудитного впливу на якість освіти. Не виключено, що саме конкуренція найбільше підштовхує університети до пошуку сучасних способів актуалізації своїх освітніх та інституціональних (як громадського об'єднання, що впливає на життя території і людей, які на ній проживають) можливостей. І це припущення спирається на наявну традицію, оскільки...ідея порівнювати університети, виходячи з певних критеріїв (особливо враховуючи значення змагальності як одного з принципів побудови людської культури!) є досить давньою» [2, с. 118].

Отже, якщо рейтингування є в цілому позитивним процесом як внутрішнього, так і зовнішнього ініціювання/походження, спрямованим на розвиток університету, який є важливим компонентом суспільної архітектури, то можемо зробити припущення про певну універсалізацію рейтингування, тобто застосування зазначеної технології в різнопланових аспектах життєдіяльності людини. Важливість розгляду явища здійснення рейтингового оцінювання як зовнішнього, так і внутрішнього рівнів відкриває перспективу аналітичного моделювання перспективи вищої освіти в цілому. Якщо існує зовнішнє оцінювання стану дієздатності організації університету, то маємо усвідомлювати, що «як і будь-який соціальний простір, глобальний освітній простір має тенденцію до утворення власних ієрархій та, відповідно, формує певну технологію легітимізації наявних у ньому національних університетів як елітних (кращих, провідних) та звичайних» [2, с. 122].

За своєю природою рейтингові змагання є наслідком введення процесу рейтингування

(технології опосередкованого порівняння базових характеристик) як певної рамкової умови/формату в середовище функціонування системи вищої освіти. «...Феномен виникнення у XXI ст. та стрімкого розвитку міжнародних університетських рейтингів може розглядатися як своєрідний механізм створення відповідного інструменту легітимації. «Якби рейтингів не існувало, хтось рано чи пізно вигадав би їх. Адже поява рейтингів – це закономірний результат масового характеру вищої освіти, та комерціалізації і конкуренції університетів у всьому світі. Потенційні споживачі освітніх послуг (абітурієнти та їх сім'ї) бажають знати, яку з численних опцій на ринку вищої освіти обрати», – вважає Філіп Альтбах. Міжнародні університетські рейтинги – порівняно новий феномен глобального освітнього простору, але за 10 років існування вони стали авторитетним інструментом оцінки ефективності університетської діяльності» [2, с. 123]. Способи визначення критеріїв, як і самого підходу до рейтингування суто суб'єктивні, бо спираються на задум певного кола авторів-дослідників і не мають претензійності і характеру певного догмату. «Звісно, будь-яка система рейтингування ґрунтується на обмеженій кількості критеріїв, вибір яких – прерогатива укладачів рейтингу. Александер МакКормік зазначає: «Перевага, що надається критеріям, які легко вимірюються, – це момент, який найлегше розкритикувати при складанні як рейтингів, так і класифікацій. Обидва підходи до порівняння передбачають зведення складної, багатовимірної реальності до обмеженої кількості критеріїв, які визначають місце освітньої установи в запропонованій системі. Інакше кажучи, ми маємо справу з процесом симпліфікації, спрощення. Тому головне завдання укладачів рейтингів – спиратися при цьому спрощенні на найважливіші, фундаментальні критерії».

«На цей аспект звертають увагу і західні дослідники Саймон Марґінсон та Маріжк ван дер Венде у статті «Рейтингувати чи бути прорейтингованим: вплив глобальних рейтингів на вищу освіту» («To Rank or to be Ranked: The Impact of Global Ranking in Higher Education»): «Будь-яка система рейтингування обумовлена метою, яку ставлять перед собою дослідники, і тому спирається на переконання і цінності, відповідно до яких формуються методи порівняння та оцінювання. У цьому розумінні всі системи рейтингування неповно відображають реалії вищої освіти (наприклад, успіхи в здійсненні наукових досліджень університету нічого не говорять про стан бізнес-освіти чи викладання спеціальних технічних дисциплін) та містять певну похибку» [2, с. 127].

Фактично, маємо справу з поєднанням технології змагального процесу і оцінки/порівняння результатів (рейтингування) та інноваційних механізмів у вигляді освітніх інтерактивних технологій поліпшення якості вищої освіти. Саме рейтингування може розглядатись як базова інноваційна технологія соціально-педагогічного і адміністративного впливу, що спрямована як на пряме, так і на опосередковане формування комунікативної компетентності студентської молоді взагалі, і майбутніх педагогів зокрема.

Технологізація освітніх процесів ще з часів Я. А. Коменського розглядається як важливий засіб упровадження провідних дидактичних принципів і передбачає чітке дотримання змісту й послідовності впровадження нововведень на зразок застосування рейтингового змагання. Як відомо, термін «технологія» походить від грецьких слів «techne» – мистецтво, майстерність і «logos» – вчення. Аналіз наукових джерел показав, що термін «технологія» (у перекладі з грецької – наука про мистецтво) – один з найбільш популярних у сучасній психолого-педагогічній літературі. Найбільш загальне, міжпредметне трактування поняття «технологія» – це наукова або практично обґрунтована система діяльності, яку людина застосовує з метою перетворення навколишнього середовища, виробництва матеріальних або духовних цінностей[1].

Поняття «освітня технологія» більш широке, ніж поняття «педагогічна технологія», оскільки освіта охоплюють, крім педагогічних, ще соціально-політичні, управлінські, культурологічні, психолого-педагогічні, медико-педагогічні, економічні аспекти тощо. Педагогіка традиційно охоплює навчання та виховання, а освіта – ще й розвиток людини. Важливо розглядати процес застосування освітніх технологій у контексті завдань, які вирішуються педагогічною системою. Університет як вища форма продукування знань і освіти, формування професіоналізму у молоді має будуватись на демократичних засадах, що, власне, і

показує досвід розвитку університету як найбільш оптимальної освітньої системи. Саме виховна місія, яка базується на демократичних цінностях, превалює через вплив на якість майбутнього суспільства як структури взаємодії/комунікації між людьми (соціуму). Передові країни мають досвід становлення університетів, який і ми маємо застосовувати на практиці (в т. ч. і освітні технології внутрішнього рейтингування, дебатування, інших інтерактивних комплексів, які формують сучасну та успішну особистість майбутнього соціального педагога, соціального працівника тощо). «Специфіка державотворення в США дозволяє ідентифікувати місію демократизації як структурну складову місії націоналізації. Лоуренс Вейсі (Laurence Veusey), автор класичної праці «Виникнення американського університету» засвідчує тенденцію поширення вживання терміна «демократія» щодо університетської освіти протягом другої половини XIX ст. Зокрема, він визначає шість значень цього слова у тодішньому університетському контексті: 1) однаковий статус різних галузей знання; 2) однакові умови навчання студентів; 3) рівний доступ до знань, зокрема незаможних осіб, жінок, представників етнічних меншин; 4) можливості для молодих людей отримати знання та навички, необхідні для досягнення успіху в американському суспільстві; 5) забезпечення ретрансляції знань для суспільства в цілому та 6) бачення університету як інституції, що виражає волю людей. На думку Джона Скотта, демократизація як складовий компонент університетської місії визначає необхідність служіння громадянину держави та відповідає принципам, на яких було засновано проект побудови американської держави. Подальшою модифікацією місії демократизації можна вважати місію громадянського служіння, яку часто називають третьою місією університету» [2, с. 36]. І в сучасних умовах реформування освіти викладена вище концепція вищої освіти є актуальною.

На необхідності підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх педагогів як важливих інженерів моделювання соціально-гуманітарної сфери наголошується у Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту», пріоритетних напрямках Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності та інших програмних документах. Сучасний соціальний педагог-вихователь – це професіонал, який орієнтується у наукових досягненнях, інноваціях, володіє різними технологіями розвитку навчання та виховання; здатний до саморозвитку, самовдосконалення, самомоделювання та самореалізації у різних сферах життєдіяльності, у тому числі й у професійній.

Поняття «інновація» має латинське походження і в перекладі означає оновлення, зміну, введення нового. У педагогічній інтерпретації інновація означає нововведення, що поліпшує хід і результати навчально-виховного процесу. Інновація освіти – цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог. Стрижнем інноваційних процесів в освіті є впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику, вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду [1, с. 403].

Інновацію можна розглядати як процес (масштабну або часткову зміну системи і відповідну діяльність) і продукт (результат) цієї діяльності. Таким чином, інноваційні педагогічні технології як процес – це «цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження у практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів» (І. Дичківська). У значенні продукту діяльності інновація – це оригінальні, новаторські способи та прийоми педагогічних дій і засоби. Дослідники проблем педагогічної інноватики (О. Арламов, М. Бургін, В. Журавльов, Н. Юсуфбекова, А. Ніколс та ін.) намагаються співвіднести поняття нового у педагогіці з такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове. Зокрема, В. Загвязинський вважає, що нове у педагогіці – це не лише ідеї, підходи, методи, технології, які у таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, а й той комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які несуть у собі прогресивне начало, що дає змогу в ході зміни умов і ситуацій ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [1; 6; 8].

Інноваційна діяльність обов'язково повинна мати творчий характер, без якого не може бути нововведень як ефективних механізмів зміни якості організації життя. Відповідно,

інноваційну діяльність викладачів педагогічних вишів у процесі підготовки майбутніх вихователів і вчителів доцільно розглядати у контексті розвитку педагогічної творчості, яка передбачає розвиток творчої комунікативності – креативного спілкування з метою народження ідей. Специфіка такої діяльності/співпраці визначається тим, що її цілі й завдання не стандартні, не шаблонні, не стереотипні, а творчі. Активність позицій викладача і студента в процесі інноваційного навчання полягає в тому, що кожен із них тією чи іншою мірою є суб'єктом управління як власною діяльністю та поведінкою, так і діяльністю та поведінкою інших учасників навчального процесу [6; 8].

До інноваційних освітніх технологій навчання традиційно зараховують: *інтерактивні технології навчання, технологію проектного навчання і комп'ютерні технології*. У професійній підготовці майбутніх педагогічних працівників інтерактивні педагогічні технології розглядаються науковцями як технології співпраці; інтерактивні підходи вважаються ефективними, бо ставлять студента в активну позицію самостійного освоєння знань [1, с. 225]. Інтерактивні технології – це методи активізації творчої та пізнавальної діяльності учасників навчально-виховного процесу, у якому виділяються два важливі елементи: активність і співпраця. «Інтерактивний» (від англ. «inter» – взаємний і «act» – діяти) – здатний до взаємодії, діалогу. Інтерактивні методи сприяють формуванню насамперед певних параметрів творчості, які американський психолог Е. П. Торренс [9] виділив як творчу продуктивність (здатність до висування великої кількості ідей за одиницю часу); оригінальність (здатність придумати унікальні, нові ідеї, які можуть здивувати); гнучкість (здатність до всебічного розгляду предмета, здібність урахувувати при прийнятті рішень різні обставини: економічні, географічні, політичні, особистісні, медичні, національні); деталізацію (здатність працювати над ідеєю – «шліфувати» ідею, стільки, скільки потрібно для надання їй лоску, закінченості форми (або незакінченості та нескінченості)). На цій підставі можемо припустити, що творча продуктивність вміщує в себе творчу комунікативність, яка є природою існування процесу творення, в т. ч. і в співпраці. Інтерактивні технології (технології співпраці) досліджувалися зарубіжними (С. Кашльєв, В. Трайнеєв та ін.) і вітчизняними науковцями (Л. Ампілогова, Л. Артемова, О. Комар, І. Куліш, О. Пометун, Л. Пироженко, М. Скрипник та ін.). Однак рейтингування як освітня технологія залишається поза увагою, що відкриває можливість для подальшого вивчення і застосування на практиці, поширення досвіду.

Указуючи на важливість застосування такої інтерактивної технології в соціально-педагогічній роботі університету (організація і проведення виховної позанавчальної роботи), як рейтингування, варто зазначити те, що саме рейтинг є механізмом публічної репрезентації процесу реалізації політики університету, спрямованої на відповідальне служіння суспільству. «Протягом останніх десятиліть університетські рейтинги довели, що вони є впливовим інструментом освітньої політики та трансформацій університету з метою збільшення його адекватності вимогам сьогодення. Звичайно, цей інструмент є далеким від досконалості, але динамізм розвитку методології університетських рейтингів та приєднання до цього процесу дедалі більшої кількості дослідників дає можливість стверджувати важливість і практичну повну легітимність цього інструменту в контексті вищої освіти. У цьому зв'язку чи не найактуальнішим нині є питання, як удосконалити існуючу на сьогоднішній день теоретико-методологічну базу для розроблення університетських рейтингів?» [2, с. 156].

Звертаючись до прикладу застосування рейтингування внутрішнього рівня, зазначимо, що протягом періоду з 2013 по 2015 рік в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка запроваджено рейтингову систему оцінювання молодіжної (студентської) активності в позанавчальній роботі, що має на меті не лише формальне застосування на практиці рейтингування як інтерактивної освітньої технології, а й прикладне спрямування, бо впливає на поліпшення якості виховної роботи, створює умови для формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів зокрема. У рамках функціонування виховної платформи «Молодіжний актив «Гравітація» (МАГ) підведено підсумки громадської активності студентства протягом 2014/2015 навчального року, що є звітом за другий річний цикл громадсько-адміністративного моніторингу студентської активності в позанавчальній діяльності. Результати щорічного рейтингового конкурсу

студентської активності в позанавчальній сфері «Кращий навчальний підрозділ Університету року» (сезон 2014/2015 навчального року):

- 1) Факультет педагогіки та психології (ФПП) – 2205 балів;
- 2) Факультет початкової освіти (ФПО) – 1103 бали;
- 3) Навчально-науковий інститут гуманіт. освіти (ННІГО) – 1625 балів;
- 4) Факультет природн. та фізико-матем. освіти (ФПФМО) – 1411 балів;
- 5) Факультет технолог. і професійної освіти (ФТПО) – 670 балів;
- 6) Професійно-педагогічний коледж (ППК) – 1837 балів;
- 7) Факультет дошкільної освіти (ФДО) – 1677 балів

Сумарна кількість балів рейтингової активності університету (ПСА) за 2014/2015 навчальний рік: 10528.

Порівнюючи з результатами попереднього змагального циклу, динаміка змін на краще не викликає сумнівів, що переконує в ефективності технології. Результати першого змагального річного циклу, звіт за 2013/2014 н. р:

- 1) Факультет педагогіки та психології (ФПП) – 1243 балів;
- 2) Факультет дошкільної і початкової освіти (ФДПО) – 1271 бал;
- 3) Навчально-науковий інститут гуманітарної освіти (ННІГО) – 899 балів;
- 4) Факультет природничої та фізико-математичної освіти (ФПФМО) – 902 бали;
- 5) Факультет технологічної і професійної освіти (ФТПО) – 523 бали;
- 6) Професійно-педагогічний коледж (ППК) – 932 бали;

Загальна сума балів, набраних учасниками за 2013/2014 навчальний рік (сумарна кількість балів рейтингової активності університету, ПСА): 5770. У результаті застосування рейтингування за рік досягнуто зростання громадської активності студентства на 182 %. Разом з тим далеко не всі організатори та агенти надання звітної інформації були активними в процесі фіксування динаміки студентської участі в позанавчальній роботі, що вказує на важливість розвитку публічності ініціативи.

Адміністрування рейтингового змагання здійснює Рейтингова комісія університету (РКУ), яка є колегіальним органом, забезпечує виконання засад Концепції виховної роботи в університеті, пов'язаних із запровадженням рейтингової системи оцінювання результативності позанавчальної активності студентів (Концепція затверджена рішенням ученої ради від 30.08.2013 року). Положенням про функціонування РКУ визначено порядок формування рейтингового показника за звітний період щодо кожного навчального підрозділа-учасника рейтингового змагання (конкурсу). Головними суб'єктами утворення інформаційного масиву є агенти – відповідальні за подання інформації про студентську активність на розгляд РКУ. Фактично цю роль виконують або представники деканатів, адміністрації, студентського самоврядування, або – особи-організатори того чи іншого позанавчального заходу, викладачі, куратори тощо.

Зазначений приклад стосується внутрішнього рейтингування в університеті, який дозволяє формувати експліцитне розуміння у студентського і викладацького колективів університету відповідальності за ступінь реалізації виховної місії університету, збалансовує рівень відповідності структури (форми) і освітнього процесу (змісту) вимогам сьогодення у вищій освіті.

Висновки. Удосконалення механізму рейтингування не знає меж, але все одно завжди матиме ознаки суб'єктивізму, бо в системі освіти співпраця людей не може бути охарактеризована об'єктивними показниками якості цієї співпраці, оскільки спрямована у майбутнє. Однак рейтингування як освітня технологія має ставати пріоритетним з погляду докладання адміністративних зусиль, які спрямовуються на реалізацію стратегії розвитку університету. Маючи на увазі необхідність практичного застосування рейтингування, активної участі університетів в конкуренції на ринку вищої освіти, С. Курбатов зазначає: «У наш час університетські рейтинги перетворилися на впливовий інструмент освітньої політики. Тому національні й міжнародні рейтинги становлять механізм реформування університетів і поширення в їх середовищі глобальних підходів, цінностей та технологій» [2, с. 184].

Поєднуючи процес навчання і виховання в університеті у формі застосування

інтерактивних освітніх технологій з технологіями рейтингування (зовнішній і у внутрішній процес порівняння успішності за обраними критеріями), на нашу думку, вдається досягти ефекту створення «території успішної соціалізації студентської молоді», що дозволяє сформулювати декларативне уявлення про місію перетворити на реалістичний кінцевий результат у вигляді успішної підготовки високоякісних професіоналів і професіоналок освітньої сфери, здатних привносити в суспільне життя конструктивні зміни, наближувати європейські стандарти життя. Такий підхід гармонійно поєднується з концептуальним узагальненням українського дослідника проблематики рейтингів університетів С. Курбатова про те, що «сучасна місія університету полягає в його позиціонуванні як центру продукування нових знань, підходів, технологій» [2, с. 251], що безпосередньо акцентує увагу на виховній функції університету як базового компонента вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Волкова Н. П. Педагогіка : [посіб. для студ. вищих навч. закладів] / Н. П. Волкова. – К. : ВЦ «Академія», 2002. – 576 с. (Альма-матер).
2. Курбатов С. В. Феномен університету в контексті часових та просторових викликів : монографія / С. В. Курбатов. – Суми : Університетська книга, 2014. – 262 с.
3. Курбатов С. Університетські рейтинги як індикатор стану освіти / С. Курбатов // Вища освіта України. – 2009. – № 4. – С. 35–41.
4. Ніна Ван Дайк Двадцять років ранжирування університетів / Ніна Ван Дайк // Вища школа. – 2006. – № 5-6. – С. 48-66.
5. Нянкай Лю, Ін Чень. Академічний рейтинг університетів світу / Нянкай Лю, Ін Чень. // Вища школа. – 2006. – № 5-6. – С. 67-77.
6. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології : інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І. П. Підласий. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. – 616 с.
7. Соціально-педагогічна робота з дитячими та молодіжними об'єднаннями й організаціями : навч.-метод. посібник. / С. О. Омельченко, Н. П. Краснова, Н. С. Шабаєва, Я. І. Юрків. – Слов'янськ : Видавництво Б. І. Моторіна, 2015. – 454 с.
8. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність / В. В. Химинець. – Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2007. – 364 с.
9. Torrance E. P. Education and creativity // (Ed.) Taylor C. W. Creativity : Progress and Potential. N. Y., 1964.

В. А. Любывый

ТЕХНОЛОГИЯ РЕЙТИНГОВАНИЯ И КОММУНИКАТИВНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ

В статье рассматривается образовательная технология «Рейтингование» и значение составительной среды для эффективности воспитательной работы, формирования коммуникативной компетентности студентов. Обозначенная социально-педагогическая проблема рассматривается сквозь призму глобального тренда развития рейтингового соревнования среди университетов.

Ключевые слова: рейтингование, воспитательная работа, коммуникативная компетентность, творческая коммуникативность, интерактивные технологии, инновации в образовании.

V. Lyubyvy

THE TECHNOLOGY OF FORMING RATING AND COMMUNICATIVE COMPETENCE

In the article the author describes the educational technology of rating and the meaning of the competition's environment for the educational work development and forming students' communicative competence. The author takes a view at this problem through the prism of the global developing trend of rating competitions between the universities.

Key words: rating, educational work, communicative competence, creative communication, interactive technologies, world's innovations.